

AV. 4, 4, 2. — 3, 9, 3. 6, 6, 1. यो वः प्रुष्मो हृदयेष्ठतः 73, 2. 18, 2, 36. 5, 20, 2. VS. 20, 14. Geist, lebendige Kraft: रस, प्रुष्म, जीव TBr. 1, 3, 10, 8. 6, 2, 4. Manneskraft so v. a. Samen kann verstanden werden AV. 9, 1, 10. 20; vielleicht ist वृषाप्रुष्म zu lesen. — n. = बल Naigh. 2, 9. Nir. 2, 24. AK. 2, 8, 2, 70. H. 796. = श्रोत्रम् H. an. = तेजस् Med. m. 34. = सूर्य H. an. Med. (hier masc.). = अग्नि und समीर (als n.!) Uśāval. m. Feuer Trik. 1, 1, 66. Wind; Vogel Uṇādivr. im Saṃkshiptas. nach CKDr. = अर्चिस् Çubhāṅka bei Buār. zu AK. nach ÇKDr. प्रुष्मस्य fehlerhaft für प्रुक्षस्य P. 3, 1, 85. Schol. — Vgl. अनस, अहि, उक्थ, तुवि, नि, वीर, वृष.

प्रुष्मदै adj. Muth u. s. w. gebend AV. 19, 40, 2.

प्रुष्मन् (von 3. प्रुष्, श्रुष् m. 1) Feuer AK. 1, 1, 4, 49. H. 1099. Hār. 162. धूमस्तोमं तमः शङ्के कोकीविरुप्रुष्मणाम् KUALAJ. 39, b. — 2) n. Kraft, Muth, Energie H. 796. HALAJ. 4, 38. वृत्तानां हृदयात्प्रुष्मणाम् Kāçikr. 81, 12 (nach AUFRICHT). — Vgl. वर्हि.

प्रुष्मप. स्वाधस्ते मदं च प्रुष्मपं च ब्रह्म नरो ब्रह्मकृतः सपर्यन् TS. 2, 2, 12, 4. so die Ausg. und unsere Hdschr., offenbar Fehler für प्रुष्मपं adj. = बलप्रापक Comm.

प्रुष्मवत् (von प्रुष्म) adj. feurig (in geschlechtlicher Beziehung) AV. 4, 4, 3.

प्रुष्मिण m. N. pr. eines Fürsten der Çibi Air. Br. 8, 23.

प्रुष्मिन् (von प्रुष्म) 1) adj. a) brausend, sprühend: die Marut RV. 1, 37, 4. Agni AV. 6, 20, 1. — b) duftig, geistig, stark: Soma RV. 1, 30, 3. 17, 5. 3, 37, 8. 9, 3, 3. 18, 7. 30, 1. 41, 3. सुरा VS. 19, 7. अन्न 11, 83. — c) muthig, feurig, kräftig: Agni RV. 1, 127, 9. शवस् 143, 1. 7, 40, 3. रयि 2, 11, 13. 3, 16, 3. वीर 7, 36, 24. वृषभ 10, 43, 3. वध 1, 133, 6. राजन् TS. 1, 7, 13. 8. Indra RV. 1, 173, 12. 4, 32, 1. 47, 3. 7, 23, 5. TBr. 2, 7, 13, 2. Krieger MBh. 3, 1494. 5, 4702. 7, 286. 5044. 5248. 5898. 6353. 8, 3213. Mār. P. 49, 5. Vāju-P. bei Muir, ST. 1, 28. Buār. P. 1, 10, 29. Affen R. 5, 13, 2. brünstige Elephanten und Stiere MBh. 1, 5885. 8, 693. Buār. P. 3, 18, 19. 8, 12, 32. 10, 46, 9. भृङ्ग (= मत Comm.) 21, 2. — 2) m. pl. Bez. der Kshatrija in Kuçadvipa Muir, ST. 1, 192.

1. प्रू, प्रुश्रुवत्, प्रुश्रुवस्, प्रुश्रुवाम, प्रुश्रुवाम्, प्रुश्रुवैस्, प्रुश्रुवे, प्रुश्रुवान्; überlegen —, siegreich sein: स्वेन शर्वसा प्रुश्रुवनरः RV. 7, 74, 6. 2, 23, 1. स प्रुश्रुवद्विष्ठा वृत्रवमित्रिया 8, 31, 3. धृष्टना शर्वसा प्रुश्रुवांसः 1, 167, 9. 7, 93, 2. 4, 16, 13. 6, 19, 2. मद 7. प्रुष्म 8. 10, 47, 4. रयि 1, 64, 15. स वीरो अग्रंतिष्कुत् इन्द्रेण प्रुश्रुवे नभिः 7, 32, 6. नभिवृत्रं हृदयाम् प्रुश्रुवाम् च 8, 21, 12. येन दीर्घं मरुतः प्रुश्रुवाम् युष्मकेन परीणसा 1, 166, 14. स घा राजा सत्यतिः प्रुश्रुवज्जनः der Fürst ist siegreich als Heerführer, er und sein Volk 1, 54, 7. partic.: कृता वृत्रमिन्द्रः प्रुश्रुवानः 7, 20, 2. उत्त वाता अतरच्छुप्रुवानः 4, 27, 2. वर्षदत्तो वर्षम् प्रुश्रुवानः 10, 28, 9. 111, 6. infin.: तेभिर्नः पातं सक्ष्यं दृभिर्नः पातं प्रुषाणि 93, 1. — Vgl. शवस्, शवसान, शविष्ठ, शवीर, प्रूर.

2. प्रू schwellen, = श्रा, श्रि.

प्रूक m. n. gaṇa अर्धर्वादि zu P. 2, 4, 31. 1) m. n. Granne des Getraides AK. 2, 9, 23. = प्रुङ्ग Trik. 3, 3, 45. Med. k. 37. = किंशारु H. an. 2, 20. SARVADARÇANAS. 21, 21 (n.). दीर्घ Schol. zu Kātj. Çr. 68, 10. 76, 6. शालि R. 3, 22, 18. निः grannenlos Bhāvapra. 5. — 2) eine best. Getraideart

Suçr. 1, 193, 7. Bhāvapra. 5. Mad. 10, 4; vgl. दीर्घप्रूकक. — 3) Stachel eines Insects Suçr. 2, 258, 6. 290, 13 (n.). प्रूकापकृत KARAKA 2, 5. SAṆSKRTA-PĀTHOP. 38, 1 v. u. = प्रुङ्ग (wohl kein Fehler für प्रुङ्ग, da diese Bed. schon durch किंशारु gegeben ist) H. an. — 4) n. ein best. im Wasser lebendes giftiges Insect Bhāvapra. 7. auch बलप्रूक genannt, das dem penis als Stimulans applicirt wird; auch wohl andere ähnliche Aphrodisiaca Suçr. 1, 298, 14. fg. 299, 5. 17. 2, 238, 5. व्याधयः प्रूकजाः Verz. d. Oxf. H. 314, a, 20. — 5) Mitleid, m. Trik. H. 369. H. an. m. n. Med. n. HALAJ. 4, 39. — 6) m. = शोक und अभिषव H. an. — 7) f. श्रा a) Sonnenstrahl H. an. (प्रूका gedr.). — b) Mucuna pruritus Hook. ÇABDAK. im ÇKDr. — Vgl. श्रानु, कर, बल, तीक्ष्ण, तोष, धान्य, धूम, पव, राज, विष, शालि, शीत, सित.

प्रूकक m. 1) = प्रवट H. an. 3, 105. = प्रावट Med. k. 164. — 2) = रस (d. i. रसभेद, दया) H. an. Med.

प्रूककीट m. = वृश्चिक AK. 2, 5, 14. 3, 4, 1, 7. ०क m. dass. H. an. 3, 100. ÇABDAR. im ÇKDr.

प्रूकतरु m. Hār. 94 fehlerhaft für प्रूकतरु.

प्रूकतृण n. ein best. stacheliges Gras RĀGAn. im ÇKDr. Gobh. 1, 3, 20.

प्रूकदोष m. schädliche Einwirkung des Çūka (s. प्रूक 4), Bez. verschiedener Krankheiten des penis WISE 380. Suçr. 1, 298, 4. Bhāvapra. 7. Verz. d. B. H. No. 975. Verz. d. Oxf. H. 314, a, 18. fg. 316, b, 7.

प्रूकधान्य n. Grannenfrucht (eine der fünf Arten von Getraide; die vier andern sind शालिधान्य, व्रीहि, शमी, लुङ्ग), Gerste u. s. w. AK. 2, 9, 24. H. 1187. Bhāvapra. 5. Mad. 10, 3. KARAKA 1, 25.

प्रूकपत्त m. eine Schlangenart Suçr. 2, 265, 19.

प्रूकपिण्ड und पिण्ड f. = प्रूकशिम्वि ÇABDAM. und ÇABDAR. im ÇKDr.

प्रूकरोग m. = प्रूकदोष Suçr. 2, 113, 10. ÇĀRṆG. SAṆH. 1, 7, 63.

प्रूकल m. ein hartnäckiges Pferd H. 1235. — Vgl. प्रूलक.

प्रूकवत् (von प्रूक) 1) adj. mit Grannen u. s. w. versehen. — 2) f. ०वती Mucuna pruritus Hook. ÇABDAK. im ÇKDr.

प्रूकवत्त m. ein best. giftiges Insect Suçr. 2, 290, 12.

प्रूकशिम्वि = प्रूकशिम्वि ÇABDAK. im ÇKDr.

प्रूकशिम्वि und ०शिम्वि f. Mucuna pruritus Hook. AK. 2, 4, 3, 5. Trik. 3, 3, 104. H. an. 3, 452. Med. bh. 12. ०शिम्विका H. an. 2, 119.

प्रूकाव्य (प्रूक + आ) n. = प्रूकतृण RĀGAn. im ÇKDr. unter प्रूकतृण.

प्रूकापट्ट m. eine Art Edelstein Hār. 216. प्रूकापट्ट Wilson nach ders. Aut.

प्रूकामय (प्रूक + आ) m. = प्रूकदोष, प्रूकरोग ÇĀRṆG. SAṆH. 1, 7, 63.

प्रूकार् m. das Scheuchen (durch den Ruf प्रू) VS. Prāt. 5, 37. VS. 22, 8.

प्रूकुल m. 1) Fisch. — 2) ein best. Fisch. — 3) ein best. wohlriechendes Gras (Cyperus) Wilson nach ÇABDĀRTHAK.

प्रूकृत 1) adj. gescheucht (durch den Ruf प्रू) VS. Prāt. 5, 37. VS. 22, 8. — 2) n. das Scheuchen, Hetzen RV. 1, 162, 17.

प्रूघर्न VP. Prāt. 5, 37. adj. = निप्र Naigh. 2, 15. सिन्धौरिव प्राघर्ने प्रूघर्नामे वातप्रमियः पतयति प्रूघर्नाः RV. 4, 88, 7. etwa Bez. einer Wasserschnelle.

प्रूतिपर्णा m. Cathartocarpus (Cassia) fistula ÇABDAR. im ÇKDr.